De hoogste Profeet en Leraar openbaart Zichzelf

Schriftlezing: Lukas 4:14-30

Tekst: Lukas 4:17-19 en 21; Heidelbergse Catechismus, zondag 12, vraag en antwoord 31a

Zingen:
Ps. 119:47
Ps. 40:5
Ps. 146:5,6
Ps. 111:5
Ps. 32:4

Het Woord van God dat deze middag tot ons komt, kunt u vinden in Lukas 4. Allereerst de verzen 17 tot en met 19:

En Hem, dat is Christus, *werd gegeven het boek van den profeet Jesaja; en als Hij het boek opengedaan had, vond Hij de plaats waar geschreven was: De Geest des Heeren is op Mij, daarom heeft Hij Mij gezalfd; Hij heeft Mij gezonden om den armen het Evangelie te verkondigen, om te genezen die gebroken zijn van hart; om den gevangenen te prediken loslating, en den blinden het gezicht; om de verslagenen heen te zenden in vrijheid; om te prediken het aangename jaar des Heeren.*

En dan willen wij vers 21 erbij voegen:

En Hij begon tot hen te zeggen: Heden is deze Schrift in uw oren vervuld.

Vanuit deze tekstwoorden willen wij lijnen trekken naar het catechetisch onderwijs dat u kunt vinden in zondag 12, vraag en antwoord 31, en dan van het antwoord het eerste gedeelte. De onderwijzer vraagt:

Waarom is Hij Christus, dat is een Gezalfde, genaamd?

En dan luidt het eerste deel van het antwoord:

Omdat Hij van God den Vader verordineerd is, en met den Heiligen Geest gezalfd, tot onzen hoogsten Profeet en Leraar, Die ons den verborgen raad en wil van God van onze verlossing volkomenlijk geopenbaard heeft.

Geliefde gemeente, in Lukas 10, vers 39, komen wij Maria tegen. Maria, die in Bethanië woonde, samen met haar zus Martha en haar broer Lazarus. Wij vinden haar daar op het allerbeste plekje dat denkbaar is. Weet u welk plekje ik bedoel, gemeente? Ken je dat plekje ook? Juist, aan Jezus' voeten. Ben je er ook gebracht?

Wat deed Maria daar, aan Jezus' voeten? Luisteren, heilbegerig luisteren. Want Maria was een zondares. Maria heeft door het werk van de Heilige Geest geleerd om honger te krijgen, geestelijke honger naar het Woord van God. Naar het onderwijs dat de Heere Jezus geven kan, hoe zij zalig kon worden. En ze wist het: wil ik dat onderwijs ontvangen, dan moet ik daar zitten, aan de voeten van de Heere Jezus Christus.

Want Maria heeft het ook wel in haar leven geleerd dat de Heere Jezus van God gezonden is. Dat Hij de hoogste Profeet en Leraar is, om ook haar persoonlijk de verborgen raad en wil van haar verlossing volkomen te openbaren. Gemeente, in zekere zin kunnen wij zeggen dat elke keer wanneer u, jij en ik onder de zuivere prediking van het Woord gebracht worden, wij aan de voeten van Christus zitten.

Maar het is wel de grote vraag: hoe zitten wij daar nu? Hoe ben je naar de kerk gekomen? Hoe zit je thuis nu mee te luisteren? Want dat maakt nogal een groot verschil, hoe je onder de prediking van het heilig Evangelie verkeert. Wat ben je toch gelukkig, wat ben je toch zalig, als je net als Maria met een begerig hart elke keer weer mag komen onder de prediking van het Woord. Om met een begerig hart aan Zijn voeten neer te knielen en te luisteren wat Hij tot je te zeggen heeft. Ja, dat Hij je persoonlijke Profeet en Leraar geworden is.

Weet je, aan Zijn voeten wordt wat geleerd. Laat ik het zo even samenvatten, met wat ik vond in een mooi gedichtje:

Heer en Heiland, aan Uw voeten
Buig ik mij aanbiddend neer,
Om te bidden en te boeten,
Om te juichen tot Uw eer.
Ach, waar elders zou ik gaan?
Dreigend blikt de wereld me aan,
En ik voel nog al de wonden
Van mijn zorgen en mijn zonden.

Maar Gij zaagt mij in de verte,
Dwalend schaap, dat U niet zocht;
Diep bewogen met mijn smarte,
Riept Gij, of ik volgen mocht.
Trouwe Herder, met Uw bloed
Hebt Gij al mijn schuld geboet;
Want Gij droegt me in stervende armen
Naar de schoot van Gods erbarmen.

Kijk, dat leer je nu aan Jezus' voeten. Echt waar, hoor. Dat doet de Heere Jezus Christus nu door Zijn Woord en door Zijn Geest, als Profeet en Leraar. Zo willen wij naar onze tekst gaan luisteren. We schrijven als thema boven de prediking: **De hoogste Profeet en Leraar openbaart Zichzelf**.

Drie gedachten. We staan stil bij:

1. Zijn betrouwbaar lesmateriaal
2. Zijn ontvangen bevoegdheid
3. Zijn rijk onderwijs

1. Zijn betrouwbaar lesmateriaal

Wij ontmoeten de Heere Jezus vanmiddag vanuit het Woord van God in het stadje Nazareth. Ja, wij weten het wel: in dat stadje is Hij opgegroeid. Dertig jaar lang heeft Hij daar gewoond. Daar is Hij naar school gegaan, jongens en meisjes. Destijds ging je dan naar een gebouwtje dat grensde aan de plaatselijke synagoge. Daar speelde Hij met kinderen uit de straat in Nazareth, waar Hij woonde. Toen Hij wat ouder werd, ging Hij met Zijn vader Jozef mee naar de werkplaats om het vak van timmerman te leren.

Ach, wie kende Jezus niet in het stadje Nazareth, de Zoon van Jozef de timmerman? Toch geloof ik dat het bij de inwoners van Nazareth opgevallen is dat die jonge Jezus anders was dan de andere inwoners van Nazareth. Hij deed nooit een zonde. Hij hield Zich volmaakt aan de wet van Zijn Vader. Zijn leven was echt een leven in de vreze des Heeren. In Zijn leven blonk de godsvrucht. Daarmee was Zijn leven, dat Hij leefde in Nazareth, feitelijk al een prediking voor de bewoners van het stadje.

Zo heeft Hij daar tot ongeveer Zijn dertigste levensjaar gewoond. Toen was het de tijd van de Vader dat Zijn Zoon openbaar zou komen als Profeet en Leraar. Daarin werd de Heere Jezus, naar Zijn menselijke natuur, geleid door de Heilige Geest. Waar leidde de Heilige Geest Hem toen als eerste heen? Naar de Jordaan, om daar gedoopt te worden door Johannes de Doper.

Maar toen Hij gedoopt was, zo kunnen we uit een ander evangelie opmaken, is Hij niet meer teruggekeerd naar Nazareth, maar is Hij gaan wonen in Kapernaüm. U kunt dat vinden in Mattheüs 4, vers 13: *En Nazareth verlaten hebbende, is komen wonen te Kapernaüm.* Wat heeft Hij in Kapernaüm niet veel gedaan! Wat heeft Hij in Kapernaüm zeer veel gepredikt! Wat heeft Hij daar ontzaglijk veel wonderen gedaan!

De Heere Jezus heeft later van Kapernaüm gezegd dat het tot de hemel verhoogd is geweest en dat Zijn krachten daar het meest geschied waren. Dat hebben ze in Nazareth gehoord. Als we naar vers 23 van Lukas 4 gaan, kunnen we daarvan lezen. Ze hebben gehoord wat in Kapernaüm geschied was. Maar uit datzelfde vers kunnen we nog iets opmaken. Want hoe meer Nazareth hoorde wat Jezus deed in Kapernaüm, hoe sterker de begeerte bij hen geboren werd dat Hij ook eens in Nazareth zulke woorden zou spreken en zulke wonderen zou doen.

Al wat wij gehoord hebben dat in Kapernaüm geschied is, doe dat ook hier in Uw vaderland. En Hij heeft het gedaan. Vandaar dat we de Heere Jezus in onze tekst tegenkomen in het stadje Nazareth. Hij is teruggekeerd om Zichzelf te gaan openbaren als de Messias, van God gezonden, van Wie de beloften van het Oude Testament zo heel duidelijk spraken.

Hoe heeft Hij Zich dan in Nazareth geopenbaard als de Messias? Het staat zo mooi beschreven in het zestiende vers: *En Hij kwam te Nazareth, waar Hij opgevoed was, en ging naar Zijn gewoonte op den dag des sabbats in de synagoge.* Hier kunnen we twee dingen uit leren, gemeente. Want Christus is niet alleen de Zaligmaker van zondaren, maar Hij heeft Zijn leven ook ten voorbeeld gesteld voor de ware gelovigen. Ja, ten diepste voor een ieder van ons.

Het eerste wat we hier zien, is dat Hij de dag van Zijn Vader heiligde. Hij heeft Zich volmaakt gehouden aan het vierde gebod van de heilige wet des Heeren. De dag des Heeren was voor de Heere Jezus Christus dierbaar. Het was Gods dag, de dag van Zijn Vader. Er staat ergens beschreven: *Want de Zoon des mensen is een Heere ook van den sabbat.* Dus de dag des Heeren was dierbaar voor de Heere Jezus, ook als Mens.

Het tweede wat we hiervan kunnen leren, is dat ook het huis des Heeren voor de Heere Jezus een dierbare plaats was. Als het dan gaat om het huis des Heeren, bedoelen we daar niet alleen de tempel in Jeruzalem mee. We zien ook elke keer tijdens de rondwandeling van de Heere Jezus dat Hij van plaats tot plaats naar de synagoge ging. Ook de synagoge was voor de Heere Jezus het huis van Zijn Vader.

Weet u waarom dat een dierbare plek was voor de Heere Jezus? Daar ging het Woord van Zijn Vader open. Want Christus was altijd bezig in de dingen van Zijn Vader. Daar kreeg de Heere Jezus nooit genoeg van, gemeente. Altijd wilde Hij maar zijn in het huis van Zijn Vader. Altijd wilde Hij maar leven

bij het Woord van Zijn Vader. Daarom lezen wij in onze tekst dat Hij naar Zijn gewoonte opging naar de synagoge van Nazareth.

Daar komt Hij binnen. Alle mensen in Nazareth zijn in de synagoge gaan zitten. Als de laatste binnengekomen is, kan de dienst beginnen. De overste van de synagoge heeft alles goed in de gaten gehouden en gekeken wie er binnenkwamen. Als hij ziet dat iedereen aanwezig is, loopt hij naar een speciale kast, die in de tijd van de Bijbel de ark werd genoemd. Daar stond het Woord van God. Daar waren de boekrollen van het Oude Testament.

De overste van de synagoge pakt een van die boekrollen. Hij wil iemand aanwijzen om te vragen uit die boekrol te gaan lezen. Maar de overste van de synagoge krijgt de kans niet. Want voordat hij iemand kan aanwijzen, gaat de Heere Jezus Zelf staan. Dat was een teken: laat Mij maar uit het Woord van God lezen.

Ik geloof dat het heel stil geworden is in de synagoge van Nazareth. Nu was de Heere Jezus er eindelijk. Nu gaat Hij staan en gaat Hij uit het Woord van God lezen. Reken maar dat alle ogen gericht waren op Jezus van Nazareth. Ik zie Hem daar staan, gemeente, met de boekrol van Jesaja in Zijn handen, die Hem aangereikt was.

Hij is aan het zoeken in die boekrol. O ja, Hij weet waar Hij over gaat preken. Zijn tekst weet Hij al. Hij zoekt even waar die tekst staat, totdat Hij die gevonden heeft in Jesaja 61. Toen begon de Heere Jezus te lezen uit het Woord van Zijn Vader. Wat denkt u, gemeente? Hoe zou dat geklonken hebben, toen Jezus uit dat heilige Woord van God voorlas?

Als geen ander kon Hij woordje voor woordje peilen. Als geen ander wist Hij precies op welke letter, op welk woordje Hij de klemtoon moest leggen. Want het was ten diepste Zijn eigen Woord, waarvan Hij in het hogepriesterlijk gebed heeft gezegd: *Want de woorden, die Gij Mij gegeven hebt, heb Ik hun gegeven.* O gemeente, zoals Christus gelezen heeft uit dat heilige Woord van God, zo kon Hij dat alleen.

Toen Hij klaar was met lezen, jongens en meisjes, rolde Hij die boekrol weer dicht. Hij gaf die aan de overste van de synagoge en toen ging Hij zitten. Iedereen wist wat dat betekende. Want als degene die uit de boekrol gelezen had ging zitten, was het de gewoonte dat diezelfde persoon ook iets ging vertellen over datgene wat hij gelezen had.

Opnieuw zijn alle ogen gericht op de Heere Jezus. Hoe gaat Hij nu dit deel van het Woord van God uitleggen? Komt deze Rabbi, deze Jezus, ook met de bekende uitleg over het jubeljaar, over het aangename jaar des Heeren? Gaat Christus nu de wetten van Mozes verklaren, waarin de nauwkeurige bepaling beschreven stond hoe dat jubeljaar gevierd moest worden?

Nee, gemeente, er kwam geen geijkte uitleg. Er kwam geen voorspelbare prediking. Er kwam niet een woord dat ze allang wisten. Maar er kwam iets waar ze nog nooit aan gedacht zouden hebben. Er kwam iets dat werkelijk nieuw was voor de hoorders in de synagoge van Nazareth. Wat was Jezus' uitleg over Zijn tekst uit Jesaja 61, vers 1 tot en met 3? Heel eenvoudig: *Heden is deze Schrift in uw oren vervuld.*

Met andere woorden: wat Ik u voorgelezen heb uit het heilig Woord van God, gaat over Mij. Het zijn de Schriften die van Mij getuigen. O gemeente, ziet u het wel? Als je Christus mist, waar moet je dan zijn? Bij het Woord van God. Wat wil het zeggen om aan Zijn voeten te zitten? Dat is biddend bezig zijn met het Woord van God, want daarin is Hij te vinden.

Christus openbaart Zich heel eenvoudig door het Woord. Daarom spraken die profeten van het Oude Testament zo graag over die beloofde Messias. Daarom wilden Paulus en de andere apostelen niets anders weten dan *Jezus Christus, en Dien gekruisigd*. Daarom, gemeente, is Gods huis zo'n belangrijke plaats en is Gods dag zo'n belangrijke dag. Daar komt Christus in het gewaad van Zijn Woord, om de verborgen wil en raad van de zaligheid van zondaren te openbaren.

Leer dan eens van Christus, gemeente, hoe Hij nu stond tegenover de dag des Heeren, het huis des Heeren en het Woord des Heeren. Nooit verzuimde Jezus één kerkdienst. Hoe is dat met u? Hoe is dat met jou? Niet alleen als we denken aan de twee erediensten die we van de Heere op zondag gekregen hebben, maar ook als het gaat om de prediking, bijvoorbeeld bij de Bijbellezingen. Ik ben dankbaar voor degenen die er zijn, maar het kan echt nog drukker. Ik zeg het maar heel eerlijk, zoals ik het voel.

Als je dan in Gods huis bent en er wordt uit de Bijbel gelezen, is dat ook zo gewoon. Daar staat een ouderling en die begint zomaar een stukje uit de Bijbel te lezen, omdat de dominee dat opgegeven heeft. Als de ouderling klaar is met lezen en gaat zitten, neemt de dominee het weer over en gaat die preken over een tekst. Weet je waar ik weleens zo bang voor ben? Ik heb het in het gebed ook al aan de Heere voorgelegd: dat heel veel mensen het geestelijke karakter van een kerkdienst zijn kwijtgeraakt.

Ga nu maar de gewone gesprekken eens na. *Wat heeft die dominee het weer goed gezegd.* Of: *Wat was het toch weer een mooie preek.* Of: *Wat heeft die ouderling toch op de juiste manier het Schriftgedeelte gelezen.* Maar waarom noemt u de Naam van Christus niet? Waarom zeg je niet: *Wat heeft Christus toch weer bijzonder Zijn Woord laten prediken. Wat heeft Christus, door middel van het voorlezen door de ouderling, Zijn Woord laten horen.*

Of zijn we de band tussen Christus en de ambtsdragers kwijtgeraakt? Nee toch? Mag het weleens zo zijn dat de personen wegvallen in Gods huis, bij het lezen van Gods Woord, bij de prediking van Gods Woord? Dat er ook hier in Kralingen iets is van wat we gelezen hebben: *En de ogen van allen in de synagoge waren op Hem geslagen.* Ja, de ogen van allen in Rotterdam-Kralingen waren op Hem gericht.

Toen ik vanmiddag dat geestelijke karakter van de eredienst zat te overdenken, dat Christus door middel van het voorlezen als het ware Zelf leest en door middel van Zijn dienaar als het ware Zelf predikt, kwam de duivel op me af. Weet je wat de duivel tegen me zei? *Denk je nu echt dat dat in Kralingen nog zo is? Echt niet. Dat maak je jezelf maar wijs. Je maakt het veel te geestelijk. Denk je nu echt dat Christus door jou spreekt?*

Ik zou er bijna moedeloos van worden. Ik kan dikwijls moedeloos zijn door de aanvechtingen van de duivel. Maar vanmiddag kreeg hij geen kans. Want voordat ik moedeloos werd, sprak de Heere. Weet je wat de Heere tegen me zei? *Ik zal met u zijn tot het einde der dagen. Ik ben met ulieden al de dagen tot de voleinding der wereld.*

Ik liet dat zo voor mezelf overdenken. Toen werd ik teruggeleid naar dat moment dat ik in Elburg en in Rotterdam-Kralingen werd bevestigd. Wat staat er in dat formulier? Ik ga het u maar gewoon even voorlezen, zodat u helder hebt wat het geestelijke karakter van een eredienst is:

Want aldus spreekt Christus, Zijn apostelen uitzendende, om deze heilige bediening te doen: Ziet, Ik ben met ulieden al de dagen tot de voleinding der wereld; alwaar men ziet Zijn wil te zijn, dat deze heilige dienst (want de personen, die Hij daar aanspreekt, konden niet leven tot de voleinding der wereld) te allen tijde op aarde onderhouden worde. En hierom vermaant Paulus Timotheüs, hetgeen hij van hem gehoord had, getrouwen mensen te betrouwen.

En wat er dan verder volgt. Het was voor mij weer een bemoediging om door te gaan met dit werk. In het besef dat ik goed op mijn woorden moet letten: wat ik zeg, wat ik preek en hoe ik dat overdenk in de studeerkamer. Maar wel in de wetenschap, en dan word je heel klein, dat nochtans, met al mijn lek en gebrek, Christus als die grote Profeet en Leraar door mij wil spreken tot u en tot jou.

Om klein onder te worden, hè? Ik kreeg toch te geloven dat het in Kralingen nog zo mag zijn. Om in navolging van mijn Meester wet en Evangelie te prediken. Dat arme zondaren door die prediking, door Jezus tot Jezus worden geleid. Dan zal Christus Zich inderdaad onder en door de prediking openbaren als die grote Profeet en Leraar. Dat kan Hij doen en dat mag Hij doen, want Hij is ertoe bevoegd.

2. Zijn ontvangen bevoegdheid

Dan gaan we naar zondag 12. Daar wordt gevraagd: *Waarom is Hij Christus, dat is een Gezalfde, genaamd?* Het eerste deel van het antwoord luidt: *Omdat Hij van God den Vader verordineerd is, en met den Heiligen Geest gezalfd, tot onzen hoogsten Profeet en Leraar, Die ons den verborgen raad en wil van God van onze verlossing volkomenlijk geopenbaard heeft.*

Wat is dat een Bijbelgetrouw antwoord dat de leerling hier mag geven. Gegrond op het Woord. Ja, ook gegrond op de tekst die we deze middag met elkaar mogen overdenken: *De Geest des Heeren is op Mij, daarom heeft Hij Mij gezalfd.* Zo las de Heere Jezus voor uit Jesaja 61, in de synagoge van Nazareth. Als je die woorden op je in laat werken, proef en ontdek je daar het werk van een drie-enig God.

Er wordt over de Geest des Heeren gesproken. Ja, dat is de Heilige Geest, Die van de Vader uitgaat, Die van de Heere Jezus uitgaat. De woorden van Jesaja 61, zo zegt de Heere Jezus, gelden Mij. Want als Hij het over *Mij* heeft, zegt Hij: *Heden is deze Schrift in uw oren vervuld.* Dus het gaat in die woorden ook over de Heere Jezus Zelf. Wie heeft Hem dan gezalfd? Wie heeft Hem dan gezonden? Dat is God de Vader.

Zo mogen wij het begin van vers 18 ook zo lezen: de Heilige Geest is op Christus, daarom heeft de Vader Christus gezalfd. Om het nog duidelijker te maken, gemeente, zouden we er een woordje in kunnen voegen, namelijk het woordje *omdat*. Daarom: omdat de Vader Christus gezalfd heeft. Met andere woorden: hoe komt het dat de Geest des Heeren op Christus rust? Omdat de Vader Zijn Zoon met de Heilige Geest gezalfd heeft.

Kijk, dan zijn we precies, jongens en meisjes, bij de betekenis van de Naam Christus. Dat is een Griekse Naam in het Nieuwe Testament. In het Oude Testament, in de Hebreeuwse taal, is dat de Naam Messias. Die twee woorden, Christus en Messias, betekenen allebei: Gezalfde. Maar wat wil dat nu zeggen? Als de Heere Jezus gezalfd is, wanneer is dat dan gebeurd?

Wij weten vanuit het Oude Testament dat verschillende personen werden gezalfd als ze geroepen werden tot een bepaald ambt. Dan kennen wij vanuit het Woord van God drie ambten: de profeten, de priesters en de koningen. Als deze personen werden gezalfd, had die symbolische handeling twee betekenissen. In de eerste plaats betekende het: deze persoon is aangesteld tot een bepaald ambt. In de tweede plaats betekende de zalving met olie, als beeld van de Heilige Geest, dat die persoon door de Heilige Geest bekwaam gemaakt wordt om dat ambt te kunnen uitoefenen. Of het nu een priester, een koning of een profeet is.

Dat is nu ook met de Heere Jezus gebeurd. Hij is allereerst verordineerd. Ik kan mij voorstellen, jongens en meisjes, dat je dat een heel moeilijk woord vindt: verordineerd. Dat betekent heel eenvoudig dat de Heere Jezus aangesteld is, aangewezen is door Zijn Vader om Profeet en Koning te zijn. Wanneer is

dat dan gebeurd? Wanneer heeft God de Vader tegen Zijn Zoon gezegd: *Mijn Zoon, Ik wil dat Je de hoogste Profeet en Leraar wordt*?

Dat is heel lang geleden, jongens en meisjes. Toen was er nog niets. Toen was de aarde er nog niet. Toen was er alleen een hemel, waar de drie-enige God was. Er waren toen zelfs nog geen engelen. Alleen de Vader, de Zoon en de Heilige Geest. Die hebben met Elkaar gesproken. Waarover? Hoe zondaren zalig kunnen worden.

Ja, dat betekende twee dingen: dan moeten de zonden ook gestraft worden. Maar hoe kan dat samengaan? Hoe kan God de zonden bij alle mensen straffen en tegelijkertijd zondaren behouden? Als de Heere het ene zou doen en Hij zou alle mensen zalig maken, dan klopt Zijn Woord niet. Want Hij heeft gesproken: *De ziel, die zondigt, die zal sterven.* Dat is de straf op de zonde. Dus als Hij alle mensen gaat zalig maken zonder te straffen, klopt Zijn Woord niet.

Dat kan bij God niet bestaan. Want alles wat de Heere gezegd heeft, gaat gebeuren. De Heere is de Waarheid en Hij liegt nooit. Ja, maar als de Heere dan alle mensen op de aarde zou moeten straffen, als ze allemaal zouden moeten sterven en naar de rampzaligheid moeten, dan kan niemand zalig worden. De Heere kon geen keuze maken: óf iedereen straffen, óf iedereen zalig maken. Dan zou de Heere geen Heere meer zijn.

De Heere kon niet zeggen: *Dan ben Ik alleen maar barmhartig en niet meer rechtvaardig.* De Heere kon ook niet zeggen: *Dan ben Ik alleen maar rechtvaardig en niet meer barmhartig.* Want God wil het allebei zijn, volmaakt. Hoe kon de Heere, met eerbied gesproken, hieruit komen? Daar heeft Hij met Zijn Zoon en de Heilige Geest over gesproken.

Dan kom je toch bij zo'n groot wonder, gemeente. Dat hadden wij nooit kunnen uitdenken. God heeft een weg uitgedacht waarin Hij én kan straffen én kan zalig maken. God heeft een weg uitgedacht waarin Hij én rechtvaardig én barmhartig kan zijn, volmaakt. Hoe dan? Dan moest er Iemand zijn Die in plaats van zondaren de straf op de zonde zou dragen, om in die weg zondaren zalig te maken.

Wie zou dat zijn? Dat wist God de Vader. Hij heeft Zijn Zoon aangewezen, aangesteld, verordineerd om een Borg te zijn, om een Zaligmaker te zijn. Ja, ik zeg het bewust heel eenvoudig, zodat onze kinderen het een beetje kunnen begrijpen. Toen God de Vader Zijn Zoon aanwees, jongens en meisjes, en aan Zijn Zoon vroeg: *Wie is het Die Borg wil zijn?*, heeft de Heere Jezus gezegd: *Dat ben Ik, Vader. Ik kom om Uw wil te doen.*

Kijk, dat betekent het woordje verordineerd. De Vader heeft Hem aangewezen en de Heere Jezus heeft het vrijwillig aanvaard. Daarom werd Hij gezalfd met de Heilige Geest. Want de Heere Jezus moest bekwaam gemaakt worden om inderdaad de straf te kunnen dragen en de zaligheid te kunnen verwerven. Daar moest heel veel voor gebeuren. Nog een paar weken en we gaan weer uitzien naar dat grote wonder dat daarvoor gebeuren moest: Jezus, *God uit God, Licht uit Licht*, werd Mens.

Hij moest een Mens worden zonder zonden. Hoe kan dat toch? Dan zien we hoe Hij in de moederschoot van Maria als het ware al met de Heilige Geest gezalfd werd. Want het is de Heilige Geest geweest Die ervoor gezorgd heeft dat de Heere Jezus in de moederschoot van Maria werd ontvangen. Toen Hij geboren was en opgroeide, was Hij helemaal afhankelijk van de Heilige Geest om bekwaam gemaakt te worden om dat ambt te kunnen verrichten. Ook het ambt van Profeet en Leraar.

Wij lezen bijvoorbeeld in Lukas 2, vers 40, dat Hij *werd gesterkt in den geest* en *vervuld met wijsheid*, om echt Profeet en Leraar te zijn. Eigenlijk zie je het al veel eerder openbaar komen dan op het moment dat Hij dertig jaar was en daadwerkelijk ging preken. Want wanneer kwam het al openbaar

dat de Heilige Geest Hem sterkte en wijsheid gaf? Toen Hij daar als twaalfjarige Jongen in de tempel was en zulke wijze woorden sprak en zulke wijze antwoorden kon geven.

Er staat in Lukas 2, vers 47: *En allen die Hem hoorden, ontzetten zich over Zijn verstand en antwoorden.* Hij werd steeds verder en steeds meer door de Heilige Geest geleid om bezig te zijn in de dingen van Zijn Vader. Hij nam toe, steeds meer en steeds weer. Het moet wel een heel bijzonder teken voor Hem geweest zijn toen Hij na Zijn doop op een bijzondere wijze die bekwaammakende kracht van de Heilige Geest ervaren heeft. Toen de Heilige Geest in de gedaante van een duif zo neerdaalde op het hoofd van de Heere Jezus Christus.

Door diezelfde Geest werd Hij geleid in de woestijn om door de duivel verzocht te worden. Het is door diezelfde Geest dat de Heere Jezus bekwaam gemaakt werd om op een zuivere, heilige manier het Woord van God te lezen en dat Woord van God te verkondigen. Zodat Hij ook kon spreken: *Er staat geschreven.* Het is door diezelfde Geest dat Hij gedreven werd om te prediken.

Als we naar vers 14 en 15 van Lukas 4 kijken, staat er: *En Jezus keerde weder door de kracht des Geestes naar Galilea; en het gerucht van Hem ging uit door het gehele omliggende land. En Hij leerde in hun synagogen, en werd van allen geprezen.* Door de kracht van de Heilige Geest heeft Hij gepredikt. Wat was de inhoud van Zijn prediking? Ik ga het nog maar weer zeggen met de woorden van de catechismus: om de verborgen raad van God aangaande onze verlossing te openbaren.

Om dat vanuit de Schriften te verklaren, uit te leggen. Maar meer nog, om het ook vanuit de Schriften door Zijn Heilige Geest toe te passen in de harten van zondaren. Laten we daar eerst van zingen, Psalm 111, het vijfde vers:

Hij is het, Die verlossing zond
Aan al Zijn volk; Hij zal 't verbond
Met hen in eeuwigheid bewaren.

3. Zijn rijk onderwijs

Onze laatste gedachte was Zijn rijk onderwijs. Omdat Christus aangesteld is door Zijn Vader en met de Heilige Geest gezalfd is tot die grote taak om Profeet, Priester en Koning te zijn, werd Hij ook gezonden. Ook dat heeft Hij voorgelezen in de synagoge van Nazareth: *Hij heeft Mij gezonden.* Dat is een diep woord, gemeente: de Vader heeft Mij gezonden.

Want wat betekent dat? Dat de Vader Zijn Zoon uit de hemel heeft weggezonden. Toen de Heere Jezus uit de hemel werd weggezonden, wist Hij het: dat wegzenden uit de hemel gaat naar dat ongekende dieptepunt waarop Ik moet uitschreeuwen: *Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?* Zo werd Christus gezonden, weggezonden naar deze wereld, met een last, met een grote opdracht.

Hij zal diep, diep vernederd worden. Hij zal moeten lijden en sterven. Hij zal aan het onkreukbare recht van God moeten voldoen. Hij zal met Zijn bloed moeten betalen voor de hemelhoge schuld. Daarom is het terecht dat het woordje zenden ook vertaald kan worden met wegzenden. Zoals in de woestijn, op de grote verzoendag, die zondebok werd weggezonden nadat de zonde op de bok werd neergelegd.

Daar zullen we nog meer van gaan horen als we bij het tweede ambt van de Heere Jezus Christus zullen stilstaan, namelijk Zijn priesterambt. Hier in onze tekst gaat het heel concreet om het ambt van Profeet en Leraar. Daartoe heeft de Vader Hem gezonden. Dan worden er twee woorden gebruikt om

dat profetisch ambt weer te geven: Christus zal het Evangelie gaan verkondigen en Hij zal dat Evangelie gaan prediken.

Twee belangrijke woorden: verkondigen en prediken. Die twee woorden verklaren nu precies het profetisch ambt van de Heere Jezus. Wat is dat, het Evangelie verkondigen? Vanuit de grondtekst betekent dat heel eenvoudig: evangeliseren. We komen datzelfde woord ook tegen in Lukas 2, vers 10, als de engel tegen de herders zegt: *Vreest niet; want ziet, ik verkondig u grote blijdschap, die al den volke wezen zal.*

Het Evangelie verkondigen betekent dus heel eenvoudig: de blijde boodschap brengen. Dat zou Christus gaan doen. Wat is die blijde boodschap? Goddelozen worden met God verzoend door Zijn bloed. Wat is die boodschap? Verloren zondaren worden zalig gemaakt. We zouden het zo kunnen samenvatten: als Christus begint te preken, als Hij die blijde boodschap gaat brengen, dan is die blijde boodschap allereerst: er is verlossing.

Dat is al een wonder, gemeente, dat er verlossing is. Die hoeft niet een keer te komen, maar die is er. Het tweede wat bij die blijde boodschap hoort, is dat de Heere Jezus verkondigt in welke weg Hij deze verlossing verworven heeft. Dat is die weg van dat bittere lijden en sterven aan het kruis. Maar er is nog een derde aspect van de blijde boodschap. Namelijk dat diezelfde Christus onderwijs geeft, de blijde boodschap laat verkondigen hoe een arme zondaar daar nu deel aan krijgt.

Je zou het zo kunnen zeggen: deze Christus laat in Zijn blijde boodschap horen wat Hij voor een zondaar gedaan heeft, buiten die zondaar, aan het kruis op Golgotha. Maar Hij laat ook vanuit datzelfde Woord verkondigen wat Hij in een zondaar gaat toepassen en uitwerken. Gemeente, zo moet je nu ook altijd onder het geklank van het Evangelie zijn. Dan mag je je altijd weer twee vragen stellen: heb ik Zijn Naam horen noemen? En heb ik mijn naam horen noemen in de verkondiging van die blijde boodschap?

Hoe doet Christus dat dan? Dat ligt verklaard in dat tweede woord dat Hij gebruikt in onze tekst. Dat is het woord prediken. Die blijde boodschap moet bekendgemaakt worden, maar dan zodanig: met gezag. Prediken wil zeggen: het Woord bekendmaken met goddelijk gezag. Gemeente, ik hoop dat u een klein beetje voelt wat dat van een dienaar van het Woord vraagt. Wat hebben dienaren van het Woord een groot, verantwoordelijk werk. Ze hebben bevoegdheid gekregen van hun Meester.

Natuurlijk mag je best vragen stellen naar aanleiding van de prediking. Je mag ook een dominee erop wijzen als hij iets gezegd heeft dat echt niet klopt, als je dat echt op grond van het Woord kunt aantonen. Maar ik denk wel dat je je drie keer moet bedenken voordat je kritiek uit. Dat is niet om mezelf op een grote afstand van u te brengen, alsof je niets tegen mij mag zeggen. Dat bedoel ik echt niet.

Maar ik wil u laten voelen wat het woordje prediken betekent: het Woord verkondigen met gezag dat ik niet van mezelf heb, maar dat ik van mijn Zender gekregen heb. Dus ik kan niet zomaar een verhaaltje vertellen. Dat voelt u toch wel aan? Ik moet proberen te luisteren wat Christus tot mij spreekt in de studeerkamer, om het zuiver aan uw hart en jouw hart te leggen.

Ja, dan mag ik, en dat is genade alleen, me steeds weer verschuilen achter het goddelijk gezag dat ik ontvangen heb. Meer niet. Ik heb het uit mezelf niet. Dan mag ik met dat goddelijk gezag toch weer die preekstoel elke keer op, voor uw en jouw zaligheid.

Er zit nog iets in het woordje prediken. Dat moet niet in de stilte gebeuren, maar dat heeft een openbaar karakter. Dat betekent dat Gods knechten Christus moeten naspreken, luid en duidelijk,

zodat iedereen het kan horen. Tegen de achtergrond van die betekenis, met een openbaar karakter het Woord van God bekendmaken met gezag, sprak Christus: *Predikt het Evangelie allen creaturen.*

Dan kom ik bij een slotvraag vanmiddag: aan wie moet die blijde boodschap nu verkondigd worden? Tot wie moet dat Woord van God nu met dat goddelijke gezag gebracht worden? Ook dat vinden we in onze tekst. Hebt u dat beeld nog maar even voor u: de Heere Jezus heeft gelezen. Hij heeft de boekrol alweer aan de overste van de synagoge gegeven. Daar zit Hij.

Zullen we eens naast Hem gaan zitten? Zullen we eens gaan luisteren wat de Heere Jezus nu gaat prediken en voor wie Hij een woord heeft? Wat zegt Hij? Hij spreekt over armen, over gevangenen en over blinden. Nee, dan bedoelt Hij hier niet drie soorten mensen, maar Hij bedoelt mensen voor wie dat alle drie geldt. Ze zijn én arm én gevangen én blind.

Dat heeft Jezus verkondigd in de synagoge van Nazareth, ongeacht of Zijn hoorders er iets van beleefden of niet. Ongeacht of er hoorders waren die het door het zaligmakende geloof hebben aanvaard of niet, dat ze zo zijn: arm, gevangen en blind. Hij sprak tot allen in de synagoge. Want als geen ander peilde Christus de nood van al die hoorders in de synagoge.

Wat zien we dan gebeuren als de Heere Jezus amen gezegd heeft en Zijn preek ten einde is? Heb je het ook gelezen? Ben je ook geschrokken? Zijn er die onder de lezing van de Heilige Schrift in de stilte gezegd hebben: *Ben ik het, Heere?* Wat was de vrucht in Nazareth? Om Jezus in een ravijn te gooien. Dat is wat, gemeente. Na zo'n kostelijk Evangelie voor armen, gevangenen en blinden. En de vrucht is: weg met Jezus!

Nee, dat roept u niet als u straks de kerk uitgaat. Maar wie ben je dan, als je nog nooit als een arme, gevangen, blinde zondaar tot Jezus de toevlucht genomen hebt? Als je tot op vandaag onder al die preken van de blijde boodschap onbekeerd, onverzoend bent gebleven? Zeg eens eerlijk: ben je dan beter dan die mensen in Nazareth?

Wat een aangrijpende vrucht, als je zondag aan zondag onder zulk een liefelijk Evangelie verkeren mag, als Christus aangewezen wordt als de enige weg ter verlossing, en je gaat als een onbekeerde voort in je leven. Hoe komt het dat ze zo reageerden in Nazareth? Weet u hoe dat komt? Ondanks het welmenend aanbod van genade, want zo heeft Jezus gepreekt, hoor: voor alle armen, alle blinden, alle gevangenen ben Ik gekomen. Ik kan ze redden en verlossen. Maar ze geloofden het niet.

Die mensen daar in Nazareth geloofden niet dat ze arm waren, dat ze gevangen waren, dat ze blind waren. Het was geen werkelijkheid voor hen geworden. Het was geen bevinding geworden. Daarom was er voor die mensen geen plaats voor deze Zaligmaker, voor deze Christus, Die zo rijk het Evangelie heeft gepredikt in de synagoge van Nazareth. *Heden*, niet over tien jaar, *is deze Schrift in uw oren vervuld.*

Alsof de Heere Jezus zegt: *Armen, gevangenen, blinden, hier ben Ik. Kom tot Mij. Wendt u naar Mij toe, wordt behouden, want Ik ben God en niemand meer.* Maar ze kwamen niet. Ze waren niet arm, ze waren niet gevangen en ze waren niet blind in eigen oog. Nou zeg, is dan die prediking voor niets? Gelukkig niet.

Weet je voor wie deze prediking nu juist waarde gaat krijgen? Voor mensen die het gingen geloven en ondervinden dat het Woord waar is, door de werking van de Heilige Geest. Die ontdekt werden aan hun totale armoede. Weet je wat een arme is? Dat is nu een mens die niets meer heeft, die alleen nog maar schuld heeft. Wie is het vanmiddag? Die het ook voelt dat het zo is, die het ook gelooft en ervaart: ik ben arm, Heere.

Schoon ’k arm ben en ellendig.

Ik heb alleen maar zonden, Heere. Wat ik ook probeer, ik krijg die zonden er niet onder. Dan komt de Heere Jezus deze middag, arme zondaar, en Hij gaat je wat vertellen. Hij gaat wat getuigen. Hij gaat wat prediken: een blijde boodschap. Hoor het eens, arme zondaar, die niets meer heeft dan zonde en schuld:

Want gij weet de genade van onzen Heere Jezus Christus, dat Hij, goed luisteren, arme zondaar, goed luisteren, *om uwentwil is arm geworden, daar Hij rijk was, opdat gij door Zijn armoede zoudt rijk worden.*

Moet ik het nog een keer zeggen, arme zondaar? Om uwentwil! En dan een troostboodschap als je je zo gevangen voelt. Gevangen onder de schuld en de macht van de zonde. Gevangen met de vrees voor de vloek van de wet. O, hoor het toch: in Christus is vrijheid voor gevangenen. Als je misschien moet zuchten:

Voer mij uit mijn gevangenis,
Tot roem Uws Naams, die heerlijk is.

Dan komt Hij deze middag en gaat Hij het je verklaren. Hij gaat het je toeroepen, omdat Hij bij machte is om je te verlossen uit je gevangenis. Luister eens naar Zijn liefdestem:

U ook aangaande, o Sion! door het bloed uws verbonds heb Ik uw gebondenen uit den kuil, daar geen water in is, uitgelaten. Keert gijlieden weder tot de sterkte, gij gebondenen, die daar hoopt! ook heden verkondig Ik, die blijde boodschap, *dat Ik u dubbel zal wedergeven.*

O, Christus kan je vrijmaken uit alle gevangenissen die maar denkbaar zijn. Ja, dat is echt een vrijheid. Want de Heere Jezus heeft het gezegd: *Indien dan de Zoon u zal vrijgemaakt hebben, zo zult gij waarlijk vrij zijn.* Hij doet het ook. Hij laat het horen in onze tekst: Hij geneest de gebrokenen van hart en Hij zendt ze heen in vrijheid.

Als je je zo blind voelt, je weet niet hoe je tot bekering moet komen, je weet niet hoe je tot geloof moet komen, je weet de weg naar Christus niet meer te vinden, dan is hier de blijde boodschap dat Hij blinden het gezicht geeft. O, hoor het toch eens hoe David het onder woorden bracht:

Als mij geen hulp of uitkomst bleek,
Wanneer mijn geest in mij bezweek,
En overstelpt was door ellend’.

Hij wist het niet meer. Zo blind, zo donker.

Hebt Gij, o HEER’, mijn pad gekend.

Waarom kon David dat zeggen? Omdat de Heere het hem beloofd had: *Ik zal u onderwijzen, en u leren van den weg, dien gij gaan zult; Ik zal raad geven, Mijn oog zal op u zijn.* Wat is dan de weg die Christus gaat openbaren aan die blinde zondaren? Dat is Hij Zelf. Want Hij heeft gezegd: *Ik ben de Weg, en de Waarheid, en het Leven. Niemand komt tot den Vader, dan door Mij.*

Welk een Profeet en Leraar is Christus.

Amen.